

Κεφάλαιο 6: Κοινωνικά προβλήματα**Βιωματική δραστηριότητα – Παγκόσμια φτώχεια**

Έχουν όλοι οι άνθρωποι στον κόσμο πρόσβαση σε καθαρό νερό; Έχουν επαρκές φαγητό και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη; Μπορεί να συναντήσεις ανθρώπους σε αστεγία στην πλουσιότερη χώρα στον κόσμο; Ποια να είναι αυτή άραγε και ποια η φτωχότερη; Ποια είναι τα προβλήματα που συνδέονται με τη φτώχεια στην Ελλάδα αλλά και σε χώρες στην Ευρώπη και σε άλλες ηπείρους;

Αφορμή για να συζητήσουμε τα παραπάνω αποτελεί το παρακάτω παιχνίδι.

Περιγραφή:

Στην τάξη φοιτούν 20 μαθητές και μαθήτριες. Μοιράζουμε στα παιδιά τυχαία χαρτάκια με διαφορετικά χρώματα:

- Σε 8 παιδιά δίνουμε κόκκινα χαρτάκια.
- Σε 4 παιδιά δίνουμε πράσινα χαρτάκια.
- Σε 2 παιδιά δίνουμε κίτρινα χαρτάκια.
- Σε 1 παιδί δίνουμε λευκό χαρτάκι.
- Σε 2 δίνουμε χαρτάκια με μαύρο χρώμα.
- Στα υπόλοιπα παιδιά δίνουμε χαρτάκια με καφέ χρώμα.

Οι 20 μαθητές/ριες της τάξης φέρνουν τις καρτέκλες τους σε κυκλική διάταξη και ανεβαίνουν όρθιοι/ες σε αυτές. Τους εξηγούμε ότι όλοι και όλες αποτελούν τον παγκόσμια πληθυσμό το 2024, άρα καθένας, καθεμιά αντιπροσωπεύει ένα μέρος του παγκόσμιου πληθυσμού ο οποίος σήμερα ξεπερνά τα 8 δισεκατομμύρια ανθρώπους.

Κόκκινο: Ζητούμε από τα 8 παιδιά με το κόκκινο χαρτάκι να κατέβουν και να σταθούν όρθιοι/ες στον κύκλο. Αυτά τα παιδιά αντιπροσωπεύουν περίπου το 35% του πληθυσμού που δεν έχει πρόσβαση σε επαρκείς συνθήκες υγιεινής. Αυτό σημαίνει ότι ζουν χωρίς καθαρό νερό για να πλυθούν και να καλύψουν τις βασικές τους ανάγκες όπως τουαλέτα, μαγείρεμα κλπ. γεγονός στο οποίο οφείλονται πολλές ασθένειες ή ακόμα και θάνατοι.

Πράσινο: Ζητούμε από τα 4 παιδιά με πράσινο χαρτάκι να καθίσουν στις καρτέκλες τους. Τα παιδιά αυτά αποτελούν περίπου το 20% του παγκόσμιου πληθυσμού που ζουν σε συνθήκες απόλυτης φτώχειας. Αυτό, σύμφωνα με την Παγκόσμια Τράπεζα, σημαίνει ότι ζουν με λιγότερο από 1,25 δολάρια ανά ημέρα και αντιμετωπίζουν σοβαρές δυσκολίες να καλύψουν βασικές ανθρώπινες ανάγκες σε τροφή, ένδυση και στέγη.

Ζητούμε από τα δύο παιδιά με το κίτρινο χαρτάκι να καθίσουν στο πάτωμα. Τα παιδιά αυτά αντιπροσωπεύουν το ποσοστό του πληθυσμού που δεν έχουν επαρκή στέγη, ζουν δηλαδή σε παραγκουπόλεις ή σε αστεγία. Επιπλέον αντιπροσωπεύουν το 13% του πληθυσμού που ζουν σε συνθήκες πείνας και αδυναμίας πρόσβασης σε καθαρό νερό.

Το παιδί με το λευκό χαρτί ξαπλώνει στο πάτωμα αφού αποτελεί περίπου το 4% του παγκόσμιου πληθυσμού που ενώ εργάζεται, εξακολουθεί να ζει σε συνθήκες απόλυτης φτώχειας. Εννέα στους δέκα ανθρώπους που εργάζονται σε ΛΑΧ (λιγότερο αναπτυγμένες χώρες κυρίως σε Αφρική και Ασία) απασχολούνται ως αδήλωτοι εργαζόμενοι σε νόμιμες επιχειρήσεις (συχνότατα πασίγνωστες πολυεθνικές) ή απασχολούνται εξασκώντας κάποια τέχνη στο σπίτι χωρίς να απολαμβάνουν την ελάχιστη υγειονομική, ασφαλιστική ή άλλη προστασία από το κράτος τους.

Ζητάμε από τα 2 παιδιά με τα μαύρα χαρτάκια να ξαπλώσουν σε όσες περισσότερες καρέκλες μπορούν αφού αυτοί/ες αποτελούν περίπου το 10% του πληθυσμού που κατέχουν το σύνολο των διαθέσιμων πηγών πλούτου παγκοσμίως.

Εξηγούμε ότι τα παιδιά με τα καφέ χαρτάκια που έμειναν στις καρέκλες τους αποτελούν το ποσοστό του πληθυσμού που ζει και εργάζεται με εισόδημα που απλώς επαρκεί για να καλύψουν έξοδα για τροφή, ένδυση, στέγη, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη κ.ά.

Έχουμε 20 καραμέλες, τόσες όσες είναι όλα τα παιδιά. Εξηγούμε ότι οι καραμέλες αυτές αποτελούν για το παιχνίδι μας τον συνολικό παγκόσμιο πλούτο (χρήματα, πόρους, υποδομές κλπ.). Ενώ υπάρχουν καραμέλες για όλους, δίνουμε τις 17 καραμέλες στα 2 παιδιά με το μαύρο χαρτάκι αφού αυτό ισχύει και με τον τρόπο που είναι κατανοητός ο παγκόσμιος πλούτος, το 85% του πλούτου ανήκει στο 10% του παγκόσμιου πληθυσμού. Τις υπόλοιπες τρεις εξηγούμε ότι χρειάζεται να τις μοιραστούν όλα τα υπόλοιπα παιδιά, και πάλι όχι με ίση μοιρασιά.

Ερωτήσεις για συζήτηση στην ομάδα:

Γνωρίζατε όσα μάθαμε μέσα από το παιχνίδι;

Πώς ένιωσε ο καθένας, η καθεμία από εμάς στη θέση που είχε όσο διήρκεσε το παιχνίδι;

Ποιες πιστεύετε ότι είναι οι πλουσιότερες και ποιες οι φτωχότερες χώρες στον κόσμο;

Το να ζει κάποιος/α σε πλούσια χώρα, σημαίνει ότι είναι πλούσιος/α;

Γιατί ο πληθυσμός μίας πλούσιας χώρας συνεχίζει να αντιμετωπίζει προβλήματα που συνδέονται με τη φτώχεια;

Εάν λυθεί το πρόβλημα της φτώχειας, ποια άλλα κοινωνικά προβλήματα θα λυθούν;

Ποιες λύσεις κρίνετε αποτελεσματικές για την αντιμετώπιση της φτώχειας παγκοσμίως και στην Ελλάδα;

Χρήσιμοι σύνδεσμοι με οικονομικά στοιχεία χωρών ανά τον κόσμο:
<https://ourworldindata.org/grapher/gdp-per-capita-worldbank>

Στοιχεία για ΛΑΧ:

<https://www.ot.gr/2022/05/03/diethni/oie-anthropino-kefalaio-adiloti-ergasia-kai-akraia-ftoxeia-stis-ligotero-anaptygmenes-xores/>

Σύνδεσμος που υπολογίζει “πόσο πλούσιοι/ες είμαστε” σε σχέση με τους υπόλοιπους ανθρώπους στον κόσμο:

<https://www.givingwhatwecan.org/how-rich-am-i?income=12000&countryCode=GRC&numAdults=2&numChildren=2>